

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Α΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

Σχολική ζωή

Τίτλος:

«Τι εξημέρωσε ο Μικρός Πρίγκιπας;»

Συγγραφή: ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΔΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Εφαρμογή: ΕΛΕΝΗ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Τι εξημέρωσε ο Μικρός Πρίγκιπας

Εφαρμογή σεναρίου

Ελένη Αναγνώστου

Δημιουργία σεναρίου

Ιωάννης Κονδυλόπουλος

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική λογοτεχνία

Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

4^ο Γυμνάσιο Ρόδου

Χρονολογία

Από 04-12-2014 έως 22-01-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

Σχολική ζωή

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

12 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: Wiki τάξης.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για τους μαθητές: κατοχή υπολογιστή στο σπίτι με δυνατότητα σύνδεσης στο διαδίκτυο, γνώση της χρήσης προγραμμάτων επεξεργασίας κειμένου (Word) και βασικές γνώσεις χρήσης του Wiki της τάξης. Η εξοικείωση με το Wiki πραγματοποιήθηκε σταδιακά από τη διδάσκουσα. Αξιοποιήθηκε το περιβάλλον Pworks επειδή δεν απαιτεί την ύπαρξη προσωπικού e-mail από τους μαθητές.

Για τη σχολική μονάδα: αίθουσα με διαδραστικά συστήματα διδασκαλίας και πρόσβαση στο διαδίκτυο, διαθέσιμο εργαστήριο πληροφορικής.

Για τον καθηγητή: εξοικείωση με ηλεκτρονική πλατφόρμα Pworks, με την εργασία σε ομάδες.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Ιωάννης Κονδυλόπουλος, Τι εξημέρωσε ο Μικρός Πρίγκιπας;, Νεοελληνική Λογοτεχνία Α΄ Γυμνασίου, 2012.

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο αυτό συνέβαλε στην εισαγωγή των μαθητών της Α΄ Γυμνασίου τόσο στον χώρο του σχολείου όσο και στον κόσμο της λογοτεχνίας ως τέχνης, ως αναγνωστικής συνήθειας και ως μαθήματος. Μέσα από την επίλυση ενός προβλήματος, που αποτυπώνεται ήδη στον τίτλο του σεναρίου, οι μαθητές προβληματίστηκαν για τον χαρακτήρα του σχολείου και τις αλλαγές του μέσα στον χρόνο, και, αξιοποιώντας τις δυνατότητες του Web 2.0, άρχισαν να προσλαμβάνουν λογοτεχνικά κείμενα, ενώ παράλληλα εντάχθηκαν σε αναγνωστικές κοινότητες, στις οποίες εξέφρασαν τις αναγνωστικές τους προτιμήσεις και ερμηνείες.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Τα τελευταία χρόνια πολλή συζήτηση γίνεται για την ανανέωση της διδασκαλίας της λογοτεχνίας μέσω των προσεγγίσεων που προτείνονται από τις αναγνωστικές και τις κοινωνιοπολιτισμικές θεωρίες. Σε αυτήν την κατεύθυνση αποτελεί ζητούμενο η εμπλοκή των μαθητών στη δημιουργία των αναγνωστικών κορροα, η επαφή με τα κείμενα μέσα στην ιστορικότητά τους, αλλά και η απαγκίστρωση από την παραδοσιακή πρακτική της μίας, αυθεντικής ερμηνευτικής εκδοχής κάθε κειμένου, η οποία επιβάλλεται από τον διδάσκοντα ή τα σχολικά βοηθήματα. Αντίθετα, προκρίνεται η αξιοποίηση τόσο της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου και της μεθόδου project όσο και της δυνατότητας διάδρασης που εξασφαλίζει η διάχυση του Web 2.0, ώστε να δημιουργηθούν ενεργές αναγνωστικές κοινότητες μαθητών.

Σε αυτό το πλαίσιο, στο σενάριο που ακολουθεί έγινε προσπάθεια, μέσα από την επίλυση του προβλήματος που αποτυπώνεται στον τίτλο («Τι εξημέρωσε ο Μικρός Πρίγκιπας;») να αρχίσουν οι μαθητές αμέσως μετά τη μετάβασή τους από την πρωτοβάθμια στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση:

- να προβληματίζονται για τον χαρακτήρα του σχολείου και τις αλλαγές του μέσα στον χρόνο,
- να προσλαμβάνουν λογοτεχνικά κείμενα στο πλαίσιο της αναγνωστικής κοινότητας της ομάδας τους και της τάξης τους,
- να εκφράζουν τις αναγνωστικές τους προτιμήσεις και ερμηνείες στο πλαίσιο της κοινότητας,
- να αντιλαμβάνονται την ιδιαιτερότητα του λογοτεχνικού φαινομένου και τη χρήση της μεταφορικής λειτουργίας της γλώσσας,
- να διαμορφώνουν τη στάση τους απέναντι στον θεσμό του σχολείου, διεκδικώντας ένα σχολείο ανοιχτό, δημοκρατικό, ανεκτικό, δίκαιο.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με την εφαρμογή του σεναρίου επιδιώχθηκε οι μαθητές:

- να γνωρίσουν τον κόσμο του σχολείου, όπως αυτός παρουσιάζεται στην ιστορικότητά του, μέσα από τα κείμενα της ενότητας,
- να αντιληφθούν ότι η εκπαίδευση είναι ένας θεσμός συντηρητικός, που αντιστέκεται στις γρήγορες αλλαγές και αναπαράγει ιδέες, στάσεις ζωής ή στερεότυπα.
- να αναρωτηθούν αν το σχολείο, ακόμη και σήμερα, παρέχει τη δυνατότητα να εκφραστεί η διαφορετικότητα και μοναδικότητα της προσωπικότητας κάθε μαθητή.

Γνώσεις για τη λογοτεχνία

Με την εφαρμογή του σεναρίου επιδιώχθηκε οι μαθητές:

- να αντιληφθούν ότι στη λογοτεχνία κυριαρχεί η μεταφορική λειτουργία της γλώσσας,
- να έλθουν σε επαφή με κάποιες από τις συμβάσεις διαφόρων λογοτεχνικών ειδών, όπως το παραμύθι,
- να κατανοήσουν ότι τα κείμενα και οι λογοτεχνικοί χαρακτήρες είναι κατασκευές του συγγραφέα με συγκεκριμένη στόχευση,
- να αντιληφθούν την έννοια και τις δυνατότητες ενός ανθολογίου λογοτεχνικών κειμένων.

Γραμματισμοί

Επιδιώχθηκε οι μαθητές:

- να αντιλαμβάνονται τον τρόπο δόμησης ενός κειμένου και να είναι σε θέση να αποδίδουν το κείμενο περιληπτικά,

- να εκφράζουν κρίσεις για τον χαρακτήρα ενός προσώπου (λογοτεχνικού ή κινηματογραφικού ήρωα),
- να εντοπίζουν τις μεταφορές σε ένα κείμενο,
- να διατυπώνουν τεκμηριωμένες απόψεις για τις αναγνωστικές τους προτιμήσεις,
- να αξιοποιούν εργαλεία του Web 2.0 ως πεδία γόνιμης συνεργασίας και ανταλλαγής απόψεων,
- να αξιοποιούν τις λειτουργίες του Wiki, προκειμένου να αποτυπώσουν τις αναγνωστικές τους προτιμήσεις,
- να συνδημιουργούν κείμενα και ανθολόγια,
- να εκφράζουν τεκμηριωμένες απόψεις για την αλλαγή του σχολείου μέσα στον χρόνο,
- να επιλέγουν τους κατάλληλους σημειωτικούς πόρους προκειμένου να νοηματοδοτήσουν το μήνυμά τους.

Διδακτικές πρακτικές

- Οι μαθητές συνεργάστηκαν για την επίλυση ενός προβλήματος.
- Μέσω της κοινότητας αναγνωστών που δημιουργήθηκε οι μαθητές επικοινωνήσαν μεταξύ τους, μοιράστηκαν ιδέες και απόψεις.
- Οι μαθητές συνδιαμόρφωσαν το δικό τους ανθολόγιο αναλαμβάνοντας συγκεκριμένους ρόλους στο πλαίσιο της ομάδας.
- Οι μαθητές μοιράζονται το ίδιο κείμενο σε μια εκ περιτροπής ανάγνωση ενός εκτενέστερου κειμένου.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η ιδέα για το σενάριο γεννήθηκε στον δημιουργό του διαβάζοντας τη μελέτη της Tomlinson C. A. (2010), *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας*:

Ανταπόκριση στις ανάγκες όλων των μαθητών. Συγκεκριμένα στις σελίδες 54-55 αναφέρεται (οι υπογραμμίσεις δικές μου):

Στο βιβλίο «Ο μικρός πρίγκιπας» συναντά μια αλεπού που του ζητά να την εξημερώσει. Επειδή φάνηκε ότι το παιδί δεν είναι σίγουρο για το τι εννοούσε η αλεπού, αυτή του εξηγεί: «καθένας καταλαβαίνει μόνο αυτά που εξημερώνει». Περαιτέρω η αλεπού εξηγεί ότι η διαδικασία της εξημέρωσης είναι χρονοβόρα. «Πρέπει να είσαι πολύ υπομονετικός... Πρώτα πρέπει να καθίσεις σε μικρή απόσταση από εμένα... Θα σε κοιτάζω με την άκρη του ματιού μου και εσύ δε θα λες τίποτα. Τα λόγια δημιουργούν παρερμηνείες. Αλλά κάθε μέρα θα έρχεσαι λίγο πιο κοντά μου». Το μικρό αγόρι κατάλαβε τελικά ότι στην πορεία «της εξημέρωσης» μαθαίνουμε να βλέπουμε τη μοναδικότητα αυτού που εξημερώνουμε. «Μόνο με την καρδιά μπορεί κάποιος να δει σωστά. Η ουσία είναι αόρατη στο μάτι».

Οι εκπαιδευτικοί στις υγιείς τάξεις διδασκαλίας, συνεχίζει η Tomlinson, εργάζονται συνεχώς για «να εξημερώσουν» τους μαθητές: να δουν ποιοι είναι πραγματικά, τι τους καθιστά μοναδικούς στον κόσμο. Δεν υπάρχει κανένα παιδί που να μην είναι ελκυστικό. Δεν υπάρχει κανένα παιδί που να είναι μια χαρά χωρίς την επέμβαση του εκπαιδευτικού. Οι εκπαιδευτικοί στις υγιείς αίθουσες διδασκαλίας επιτρέπουν στους μαθητές τους να δουν τι είναι οι ίδιοι. Τολμούν να «εξημερωθούν» οι ίδιοι.

Σκέφτηκε, λοιπόν, να αξιοποιήσει τον ήρωα, ώστε να εμπλακούν οι μαθητές μέσα στις ομάδες τους στη διερεύνηση ενός «προβλήματος»: αν ο Μικρός Πρίγκιπας ερχόταν στο σχολείο μας, ποιον ή ποιους ή τι θα αναλάμβανε να «εξημερώσει»: τους καθηγητές, τους μαθητές, τους γονείς των μαθητών, το ίδιο το σχολείο, το μάθημα της λογοτεχνίας, τον ίδιο τον εαυτό του, κανέναν;

Στόχος του δημιουργού ήταν να διαμορφώσουν οι μαθητές, με το πέρασμά τους από την πρωτοβάθμια στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τη στάση τους απέναντι στο καινούριο τους σχολείο, στους φορείς της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ειδικότερα στο καινούριο για αυτούς μάθημα της λογοτεχνίας.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η ενότητα «Σχολική ζωή» αποτελεί την εισαγωγική ενότητα στο μάθημα των Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α΄ Γυμνασίου, σύμφωνα με το [Νέο Πιλοτικό Πρόγραμμα Σπουδών](#). Η ενότητα αυτή δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να αποκωδικοποιήσουν συμπεριφορές, στάσεις και ταυτότητες που σχετίζονται με το σχολείο και, ήδη κατά το πρώτο εξάμηνο της φοίτησής τους στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, να το αντιμετωπίσουν κριτικά, επιζητώντας εκπαίδευση δημοκρατική, ποιοτική, διαφοροποιημένη.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Ένας από τους σκοπούς του Νέου Πιλοτικού Προγράμματος Σπουδών είναι η δημιουργία κοινοτήτων αναγνωστών. Για την επίτευξή του κρίνεται ενδεδειγμένη η χρήση των δυνατοτήτων του Web 2.0 για ασύγχρονη επικοινωνία ανάμεσα στις ομάδες.

Κείμενα

Λογοτεχνικά κείμενα των σχολικών εγχειριδίων

ΚΝΑ Α΄ Γυμνασίου:

Νίκος Καζαντζάκης, [«Η Νέα Παιδαγωγική»](#)

ΚΝΑ Β΄ Γυμνασίου:

Άλκη Ζέη, [«Αναμνήσεις της Κωνσταντίας από τη Γερμανία»](#)

Γιώργος Ιωάννου, [«Να΄σαι καλά, δάσκαλε!»](#)

Λογοτεχνικά κείμενα εκτός των σχολικών εγχειριδίων

Από το (παλιό) ανθολόγιο: Ν. Γρηγοριάδης, Δ. Καρβέλης, Χ. Μηλιώνης, Κ. Μπαλάσκας, Γ. Παγανός, *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β΄ Γυμνασίου*. Αθήνα: ΟΕΔΒ, 2001:

Κατίνα Παππά, «Η εκδρομή του Δημητρού»

Νικηφόρος Βρεττάκος, «Τα δεκατέσσερα παιδιά»

Εκτενέστερο κείμενο (για προαιρετική ανάγνωση)

Αντουάν Ντε Σεντ-Εξυπερύ, *Ο Μικρός Πρίγκιπας*, μτφρ. Μ. Καρακώστα. Αθήνα: Πατάκης, 2006.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Α΄ φάση: Πριν από την ανάγνωση (3 διδακτικές ώρες)

1^η ώρα

Κατά την πρώτη διδακτική ώρα δόθηκε στους μαθητές ένα ατομικό και ανώνυμο [ερωτηματολόγιο](#). Παρόλο που το σενάριο δεν εφαρμόστηκε στην αρχή της σχολικής χρονιάς, θεώρησα σκόπιμο να διερευνηθούν η στάση των μαθητών απέναντι στο σχολείο και το μάθημα της λογοτεχνίας, καθώς και οι προσδοκίες τους. Εξάλλου, το ερωτηματολόγιο καθόρισε τους άξονες μελέτης των κειμένων αλλά και τον πυρήνα της συζήτησης που έγινε στο τέλος του σεναρίου.

Επιπλέον, δόθηκε στους μαθητές ένα [δεύτερο ερωτηματολόγιο](#), στο οποίο ξεχώρισαν, επώνυμα αυτή τη φορά, από μια λίστα δραστηριοτήτων τις δύο πιο αγαπημένες τους εξωσχολικές δραστηριότητες και τα δύο πιο αγαπημένα τους μαθήματα στο δημοτικό. Στόχος ήταν να καταγραφούν (έστω πρόχειρα) κάποια από τα ενδιαφέροντά τους, για να γίνει από τη διδάσκουσα ευκολότερα η κατανομή τους στις ομάδες.

2^η ώρα

Οι μαθητές παρακολούθησαν αποσπάσματα από την ταινία *Happy Feet* (2006) και απάντησαν στο [Φύλλο εργασίας 1](#). Οι μαθητές για το υπόλοιπο αυτής της διδακτικής ώρας συζήτησαν σύντομα με τον διπλανό τους (=μικρή ομάδα, για μια πρώτη επαφή με τη μέθοδο) το Φύλλο εργασίας και στη συνέχεια το παρέδωσαν συμπληρωμένο ο καθένας ξεχωριστά. Με αυτήν τη δραστηριότητα οι μαθητές άρχισαν να προβληματίζονται για το σχολείο, τους φορείς του και την ίδια την εκπαιδευτική διαδικασία. Σκόπιμα οι ερωτήσεις (ιδίως οι τέσσερις πρώτες) ήταν καθοδηγητικές, ώστε να εστιάσουν οι μαθητές στα ζητήματα που θα αξιοποιηθούν στη συνέχεια: κατά πόσο το σχολείο λαμβάνει υπόψη του τη διαφορετικότητα κάθε μαθητή, εάν το πρόγραμμα σπουδών σέβεται τη μοναδικότητα του καθενός ή απλώς αναπαράγει στερεότυπες αντιλήψεις και επιδιώξεις, σε ποιο βαθμό συμβαδίζουν οι εξαγγελίες ημών των εκπαιδευτικών με τις πράξεις και τις ενέργειές μας κατά την καθημερινή σχολική πρακτική.

Με την προτελευταία ερώτηση οι μαθητές συνέκριναν καταστάσεις από την ταινία με αντίστοιχες από τα δικά τους βιώματα. Με την τελευταία ερώτηση δημιουργήθηκε κλίμα προσμονής και καλλιεργήθηκαν προσδοκίες για το τέλος της ταινίας. Καθώς όμως επρόκειτο για μια δημοφιλή ταινία και πολλοί από τους μαθητές την είχαν ήδη παρακολουθήσει, τους ζητήθηκε εναλλακτικά να δηλώσουν αν έμειναν ευχαριστημένοι από το τέλος της ταινίας ή αν θα ήθελαν να είναι διαφορετικό. Από τη συζήτηση προέκυψε πως το τέλος που θα προτιμούσαν θα ήταν να μάθαινε ο ήρωας να τραγουδά όπως κι οι υπόλοιποι πγκουίνοι. Με βάση αυτό, έγινε συζήτηση για την αποδοχή της διαφορετικότητας από την κοινωνία αλλά και από το ίδιο το άτομο.

3^η ώρα

Συζητήθηκαν στην ολομέλεια τα συμπεράσματα για τα ζητήματα που τέθηκαν στο Φύλλο Εργασίας 1. Παράλληλα, οι μαθητές ενημερώθηκαν ότι κατά τη μελέτη λογοτεχνικών κειμένων το είδος των δραστηριοτήτων ή των δεξιοτήτων θα ήταν

αντίστοιχο με αυτών που είχαν ζητηθεί έως τώρα. Έτσι, ίσως κατανόησαν ευκολότερα, για παράδειγμα, τι είναι ο «χαρακτηρισμός προσώπων» (μια από τις δεξιότητες που πρέπει να αποκτήσουν σύμφωνα με τα Π.Σ.), αφού προηγήθηκε η συζήτηση πάνω στην ταινία, όπως θα συνέβαινε και στη συνέχεια στα λογοτεχνικά κείμενα που θα μελετούσαν.

Στη συνέχεια, οι μαθητές παρακολούθησαν το τέλος της ταινίας (1.20.30-1.32.23), όπου ο «κακός μαθητής» αποδείχτηκε ήρωας.

Κατά τα υπόλοιπα λεπτά της ώρας:

1. Ανατέθηκε στους μαθητές να διαβάσουν μεγαλόφωνα στο σπίτι τους, και στη συνέχεια να μελετήσουν το κείμενο του Αντουάν Ντε Σαιντ-Εξυπερύ, [«Ο μικρός πρίγκιπας και η αλεπού»](#) (ΚΝΑ Β΄ Γυμνασίου, σ. 184-188). Τους ζητήθηκε να είναι σε θέση να αποδώσουν προφορικά το νόημα του κειμένου.
2. Οι μαθητές ενημερώθηκαν για τον τρόπο λειτουργίας των ομάδων και τον τρόπο με τον οποίο έγινε ο χωρισμός τους. Κλήθηκαν κατά την επόμενη διδακτική ώρα να κάθονται στις νέες θέσεις εργασίας τους.

Η εκπαιδευτικός στο τέλος αυτής της φάσης:

- είχε στη διάθεσή της δύο ερωτηματολόγια (ένα ανώνυμο και ένα επώνυμο) για να ανιχνεύσει το επίπεδο της τάξης, αλλά και τα ενδιαφέροντα των μαθητών που την αποτελούν,
- είχε ένα πρώτο δείγμα γραφής των μαθητών, ενδεικτικό του βαθμού κατάκτησης του γλωσσικού οργάνου μέχρι εκείνη τη στιγμή από κάθε μαθητή αλλά και κάποια δείγματα της αντιληπτικής του ικανότητας,
- αναστοχάστηκε στο τέλος της φάσης αυτής με βάση τα παρακάτω ερωτήματα: δυσκολεύτηκαν οι μαθητές να κατανοήσουν τι τους ζητήθηκε στα ερωτηματολόγια και στα Φύλλα εργασίας; Πρόλαβαν να ολοκληρώσουν τη συμπλήρωσή τους στον χρόνο που τους ζητήθηκε; Παρανόησαν τα ζητούμενα; Υπάρχουν περιθώρια διόρθωσης του Φύλλου εργασίας 1 σε μια κατεύθυνση φθίνουσας καθοδήγησης;

B' φάση: Κατά την ανάγνωση (6 διδακτικές ώρες)

1^ο δίωρο (4^η και 5^η ώρα)

Στους μαθητές είχε ανατεθεί να μελετήσουν στο σπίτι το απόσπασμα [«Ο μικρός πρίγκιπας και η αλεπού»](#) του Αντουάν Ντε Σαιντ-Εξυπερύ (Ανθολόγιο ΚΝΙ Β' Γυμνασίου, σ. 184-188).

Κατά την πρώτη ώρα αυτού του δίωρου, έγινε ανάκληση του περιεχομένου με ατομική αφήγηση (περίπου δέκα λεπτά) από τους μαθητές (ατομική αξιολόγηση) και μοιράστηκε στις ομάδες το κοινό [Φύλλο εργασίας 2](#). Οι ομάδες συζήτησαν και το συμπλήρωσαν μέσα στην τάξη. Η διδάσκουσα καθοδηγούσε προφορικά τις ομάδες, εφόσον της ζητήθηκε.

Στόχοι του [Φύλλου εργασίας 2](#) ήταν:

- να αντιληφθούν οι μαθητές το μεταφορικό περιεχόμενο της λέξης «(εξ)ημερώνω», ώστε να αξιοποιήσουν αργότερα τη μεταφορά στον χώρο του σχολείου,
- να ανακαλέσουν την περίπτωση του Μαμπλ και να εντοπίσουν τους όρους της συγκεκριμένης μεταφοράς στη δική του περίπτωση: κατόρθωσε το σχολείο να τον εξημερώσει (και το αντίστροφο); (σύνδεση με τα προηγούμενα),
- να συνειδητοποιήσουν ότι ένα από τα βασικά στοιχεία της λογοτεχνικής γραφής είναι η μεταφορική λειτουργία της γλώσσας,
- να αντιληφθούν ότι ένα κείμενο έχει πολλαπλές αναγνώσεις. Έτσι, ένα κείμενο που τίθεται στην ενότητα [«Η αγάπη για τους συνανθρώπους μας-οι φιλικοί δεσμοί»](#), αξιοποιείται εδώ με διαφορετικό τρόπο,
- να χωρίζουν ένα κείμενο σε ενότητες με βάση κάποια κριτήρια και στη συνέχεια να αποδίδουν περιληπτικά το νόημά του (αυτό κρίνεται απαραίτητο στην αρχή του Α' τριμήνου για μαθητές της Α' Γυμνασίου, καθώς πρέπει να αποκτούν και δεξιότητες που σχετίζονται με παραδοσιακότερους τρόπους αξιολόγησης).

Τα παραπάνω συζητήθηκαν στην ολομέλεια. Ο λόγος δόθηκε εκ περιτροπής στον εκπρόσωπο κάθε ομάδας, ενώ υπήρξε δυνατότητα παρέμβασης και από τα υπόλοιπα μέλη της. Αξιολογήθηκε η πρώτη προσπάθεια κάθε ομάδας να συνθέσει σε περιορισμένα χρονικά όρια τις απόψεις των μελών της. Σε πρώτη φάση το ζητούμενο ήταν να συμμετάσχουν σε αυτήν τη σύνθεση όλα τα μέλη της ομάδας. Για αυτό και οι ερωτήσεις-εργασίες στο κείμενο ήταν καθοδηγητικές.

Επιπλέον, κατά τη δεύτερη ώρα του πρώτου δώρου της Β΄ φάσης οι ομάδες ενημερώθηκαν για τον ιστοχώρο στον οποίο θα αναρτούσαν τις εργασίες τους. Προτάθηκε στους μαθητές, εκτός από την ομαδική συνεργασία, να αναλάβει το κάθε μέλος της ομάδας κάποιον ρόλο που συνάδει με τα ενδιαφέροντα που είχαν καταγραφεί με το ερωτηματολόγιο 2.

Η λειτουργία του ιστοχώρου του μαθήματος (Wiki) ήταν η εξής: αποτελούσε την προσομοίωση ενός ανθόκηπου, κατ' αναλογία του κήπου του Μικρού Πρίγκιπα. Τα μέλη κάθε ομάδας (αλλά και οι ομάδες μεταξύ τους) επικοινωνούσαν στον ιστοχώρο του μαθήματος κατά τη διάρκεια της Β΄ φάσης και: α) εμπλούτιζαν τα κείμενά τους με ψηφιακό υλικό όπως εικόνες, βίντεο, τραγούδια, ώστε να τα κάνουν ξεχωριστά, β) τα αξιολογούσαν και γ) τα προσέγγιζαν σύμφωνα με τους άξονες μελέτης που τους είχαν δοθεί. Τυχόν διαφωνίες μελών της ομάδας θα καταγράφονταν και θα αξιολογούνταν από όλες τις ομάδες. Επιπλέον, καθ' όλη τη διάρκεια της φάσης κάθε παιδί θα έπρεπε να συνεισφέρει στον «ανθόκηπο» της ομάδας και να φυτέψει ένα τριαντάφυλλο, το δικό του αγαπημένο κείμενο, συστήνοντάς το στους συμμαθητές του και επιχειρηματολογώντας, μέσα στο Wiki πάντα, γιατί αξίζει να «εξημερωθεί» το τριαντάφυλλο αυτό.

Τέλος, δόθηκαν στους μαθητές τα κείμενα και οι άξονες μελέτης τους για να προετοιμαστούν για τα επόμενα δύο δώρα.

2^ο και 3^ο δώρο (6^η – 9^η ώρα) εργαστήριο πληροφορικής

Οι μαθητές, έχοντας μελετήσει συγκεκριμένα κείμενα ανά δώρο ([Φύλλο Εργασίας 3](#), [Φύλλο Εργασίας 4](#), [Φύλλο Εργασίας 5](#)), συζήτησαν στην ομάδα τους και επέλεξαν

αυτό που θεώρησαν πως αξίζει να «φυτευτεί» και στη συνέχεια κλήθηκαν να αποτυπώσουν τις απόψεις τους πάνω στους συγκεκριμένους άξονες ανάγνωσης, να «διαφημίσουν» το κείμενο και να το πλαισιώσουν με τις κατάλληλες εικόνες και το κατάλληλο τραγούδι στο Wiki του μαθήματος.

Ο «ανθόκηπος» που δημιουργήθηκε στο ιστολόγιο περιείχε πολυτροπικά κείμενα¹ που περιλάμβαναν εικόνες με λεζάντες-χωρία του κειμένου², οπτικοποίηση της αγαπημένης τους μεταφοράς³, σύντομο κείμενο επιχειρηματολογίας για το αν αξίζει κάποιος να διαβάσει αυτό το κείμενο⁴, τραγούδι που ταιριάζει στο περιεχόμενο του κειμένου αλλά και στα συναισθήματα που τους προξένησε. Επιπλέον, κάποιες ομάδες αποτύπωσαν την πρόσληψή τους με χιουμοριστικό τρόπο παραθέτοντας γελοιογραφίες⁵, άλλες με πιο επαναστατικό τρόπο γράφοντας συνθήματα⁶ ή σε πιο προσωπικό επίπεδο γράφοντας ένα ποίημα στον ήρωα του κειμένου⁷. Επειδή ο σχολικός χρόνος δεν ήταν αρκετός για να ολοκληρώσουν την «κηπουρική» τους, τα μέλη κάθε ομάδας αναλαμβάνοντας συγκεκριμένο ρόλο ολοκλήρωσαν την εργασία τους στο σπίτι. Στον χώρο των σχολίων επικοινωνούσαν μεταξύ τους σχετικά με τις επιλογές που έπρεπε να κάνουν. Σε αυτήν τη φάση του σεναρίου παραλείφθηκε η δραστηριότητα δημιουργίας παρουσιάσεων, όπως είχε προταθεί στο αρχικό σενάριο, γιατί τα ερωτήματα στα οποία καλούνταν να απαντήσουν οι μαθητές ενσωματώθηκαν στην ανάρτησή τους στο Wiki.

¹ Βλ. στον Φάκελο Τεκμηρίων τα αρχεία tekmirio12_ef και tekmirio14_ef.

² Βλ. στον Φάκελο Τεκμηρίων το αρχείο tekmirio1_ef.

³ Βλ. ό.π. τα αρχεία tekmirio3_ef και tekmirio7_ef.

⁴ Βλ. ό.π. τα tekmirio8_ef και tekmirio10_ef.

⁵ Βλ. ό.π. το tekmirio_6_ef.

⁶ Βλ. ό.π. το tekmirio2_ef.

⁷ Βλ. ό.π. tekmirio9_ef.

Αξιολόγηση σε αυτήν τη φάση:

Για τους μαθητές: αξιολογήθηκε ο βαθμός συνεργασίας μέσω της συμμετοχής των παιδιών που έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο στη διαδικασία δημιουργίας των κήπων καθώς και μέσω των επισημάνσεων και αναρτήσεών τους στο Wiki.

Από τους μαθητές που δεν είχαν πρόσβαση στο διαδίκτυο ζητήθηκε να δημιουργήσουν αντίστοιχες αναρτήσεις σε χαρτόνι, οι οποίες δημοσιοποιήθηκαν στον τοίχο της τάξης.

Για τον εκπαιδευτικό και το σενάριο: ζητούμενο εδώ ήταν ο βαθμός ανταπόκρισης των παιδιών στην πολυσύνθετη (και πρωτόφαντη για τα περισσότερα) μορφή συνεργασίας.

Όσον αφορά στον ψηφιακό γραμματισμό, αξιολογήθηκαν η πληρότητα των κήπων, ο τρόπος αξιοποίησης των δυνατοτήτων του προγράμματος προκειμένου να υπογραμμίσουν το μήνυμά τους, ο τρόπος παρουσίασης του υλικού και η ικανότητα της προφορικής παρουσίασης στην ολομέλεια.

Γ' φάση: Μετά την ανάγνωση (3 διδακτικές ώρες)

10^η ώρα

Κατά την πρώτη ώρα της Γ' φάσης οι ομάδες παρουσίασαν τους κήπους τους στην ολομέλεια αιτιολογώντας τις επιλογές τους και επιχειρηματολογώντας υπέρ των κειμένων που επέλεξαν. Τα μέλη των άλλων ομάδων έπαιρναν τον λόγο απευθύνοντας ερωτήσεις και σχολιάζοντας τις επιλογές της ομάδας που παρουσίαζε τον κήπο της. Σε αυτήν τη φάση οι μαθητές προβληματίστηκαν κατά πόσο ταίριαζε το τραγούδι με το κείμενο και ανίχνευσαν με ποια κριτήρια επιλέχθηκε αυτό από τις ομάδες. Κάποιες ομάδες παραδέχτηκαν ότι διάλεξαν το τραγούδι που έβαλαν στον κήπο τους γιατί αυτό εμφανίστηκε πρώτο στην αναζήτηση, χωρίς να μπουν στη διαδικασία να το ακούσουν. Με τη συζήτηση συνειδητοποίησαν ότι ήταν εσφαλμένος ο τρόπος επιλογής και άλλαξαν τα τραγούδια τους.

11^η ώρα

Αυτή την ώρα ανατέθηκε σε κάθε ομάδα να συζητήσει τον ρόλο του σχολείου και τη δυνατότητά του να παράσχει ολοκληρωμένη παιδεία καθώς και τις παιδαγωγικές μεθόδους των δασκάλων και τα βιώματα και συναισθήματα των μαθητών. Κάθε ομάδα ανέλαβε να απαντήσει στα παραπάνω ερωτήματα από την οπτική του κεντρικού ήρωα ενός από τα κείμενα που είχαν διαβάσει, π.χ. η ομάδα Α' από την οπτική του Δημητρού («Η εκδρομή του Δημητρού»), η ομάδα Β' από την οπτική του Νίκου Καζαντζάκη («Η Νέα Παιδαγωγική») κ.ο.κ. Υπήρξε και η ομάδα που απάντησε από την οπτική του Μαμπλ, του ήρωα της ταινίας που είδαν στην αρχή του σεναρίου ([Φύλλο Εργασίας 6](#)).

Κατόπιν, οι εκπρόσωποι των ομάδων, υποδυόμενοι τους ήρωες των κειμένων, ενεπλάκησαν σε συζήτηση υπό την καθοδήγηση της διδάσκουσας σχετικά με τις αλλαγές του σχολείου στον χρόνο και με το κατά πόσο το σχολείο ικανοποιεί τις ανάγκες της σημερινής εποχής. Η συζήτηση οργανώθηκε σαν να ήταν μια τηλεοπτική συζήτηση μπροστά σε κοινό με συντονίστρια τη διδάσκουσα. Οι υπόλοιποι μαθητές ήταν ελεύθεροι να παρεμβαίνουν στη συζήτηση. Εδώ αξιολογήθηκε η ανταπόκριση και συμμετοχή κάθε μαθητή στην προφορική συζήτηση. Τέλος, κλήθηκε κάθε μαθητής ξεχωριστά να απαντήσει γραπτώς στο κεντρικό πρόβλημα: *Αν ο Μικρός Πρίγκιπας ερχόταν στο σχολείο μας, ποιον ή ποιους ή τι θα έπρεπε να «εξημερώσει»;* Πρόκειται για [ατομική εργασία](#) δημιουργικής γραφής που ανατέθηκε να ολοκληρωθεί στο σπίτι.

Εδώ αξιολογήθηκε ο βαθμός στον οποίο οι μαθητές προσέγγισαν κάποιες από τις πτυχές του σχολείου μέσα από τα κείμενα και διαμόρφωσαν στάσεις απέναντι σε αυτό. Φυσικά δεν απαιτήθηκε να έχουν οι μαθητές σε αυτήν τη φάση δυνατότητες να συγγράψουν λογοτεχνικά κείμενα.

12^η ώρα

Κατά την τελευταία του σεναρίου, διαβάστηκαν κάποιες από τις εργασίες δημιουργικής γραφής που είχαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον⁸. Στη συνέχεια, οι μαθητές κλήθηκαν να αποτυπώσουν ατομικά, πάνω στον πίνακα στον οποίο αναγραφόταν το ερώτημα *Τι ζητώ από το σημερινό σχολείο και από το μάθημα της λογοτεχνίας ειδικότερα;* τις απαντήσεις τους με όποιον τρόπο προτιμούσαν: κείμενο, ζωγραφιά, γελιογραφία, σύνθημα. Οι μαθητές ενθαρρύνθηκαν να αξιοποιήσουν μεταφορικές εκφράσεις στην απάντησή τους. Το τελικό προϊόν φωτογραφήθηκε και αναρτήθηκε στο Wiki του μαθήματος⁹.

Η δραστηριότητα αυτή αποτέλεσε το κλείσιμο του σεναρίου και είχε στόχο την αποτύπωση του γενικού συμπεράσματος της όλης πορείας σε ατομικό επίπεδο. Επιπλέον, αποτέλεσε και για τη διδάσκουσα ένα μέσο αξιολόγησης του προβληματισμού που καλλιεργήθηκε από τους μαθητές, καθώς και ένα μέσο ανίχνευσης των προσδοκιών τους από το μάθημα. Με βάση τα γραφόμενα των μαθητών οι επιθυμίες τους επικεντρώνονται στη μελέτη διασκεδαστικών και ενδιαφερόντων αναγνωσμάτων, ολόκληρων βιβλίων και στη συνέχιση της λειτουργίας του ιστοχώρου. Στη φάση αυτή δεν υλοποιήθηκε η δραστηριότητα σύνθεσης συμβολαίου της τάξης του αρχικού σεναρίου, γιατί είχε ήδη συνταχθεί στην αρχή της σχολικής χρονιάς. Συμπληρώθηκε όμως με προτάσεις των μαθητών που αφορούσαν στη συμμετοχή τους στην ομάδα και στην ενεργή παρουσία τους στον «κήπο» τους.

Στο τέλος της ώρας, οι μαθητές ενημερώθηκαν ότι ο ιστοχώρος του μαθήματος θα παρέμενε ανοιχτός, ώστε να εμπλουτίζεται διαρκώς με νέα άνθη-κείμενα και τη σχετική συζήτηση για αυτά καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς. Ενθαρρύνθηκαν να συνεχίσουν την ανάγνωση του *Μικρού Πρίγκιπα* και να προτείνουν στους

⁸ Βλ. στον Φάκελο Τεκμηρίων τα αρχεία tekmirio17_ef, tekmirio18_ef, tekmirio19a_ef και tekmirio19b_ef.

⁹ Βλ. ό.π. τα tekmirio15_ef και tekmirio16_ef.

συμμαθητές τους, μέσω του Wiki, αποσπάσματα με ιδιαίτερη κατά τη γνώμη τους αξία. Στόχος ήταν να συμμετάσχουν όσο το δυνατόν περισσότερα παιδιά σε αυτήν τη συζήτηση.

Ο βαθμός ανταπόκρισης των μαθητών κατά τη δημιουργία του ηλεκτρονικού ανθολογίου και η βαθμιαία συνεισφορά των δικών τους λουλουδιών-κειμένων θα αποτελούσαν και το κριτήριο για την τελική αξιολόγηση του εγχειρήματος.

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 1

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΜΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ

- Τι προσφέρει το σχολείο στον άνθρωπο; Αν το ζωγράφισα, τι χρώματα θα χρησιμοποιούσα; Γιατί;

Αν το παρομοιάζα με κάτι, με τι θα το παρομοιάζα; Γιατί;

(Αν θέλεις, μπορείς να ζωγραφίσεις κάτι, αντί να χρησιμοποιήσεις λέξεις)

- **Αν ήμουν υπουργός Παιδείας...**

Τι θα άλλαζα στο ελληνικό σχολείο;

- Με την ευκαιρία της νέας σχολικής χρονιάς, **τι περιμένω:**

- από τους καθηγητές μου; _____
- από τους συμμαθητές μου; _____
- από τους γονείς μου; _____
- από τον εαυτό μου; _____

- **Υπάρχει «κακός μαθητής»;** Αν ναι, πώς θα τον περιέγραφα;

- Περιγράψω τη **σχέση μου με τη λογοτεχνία;**

- Ποιο **λογοτεχνικό βιβλίο** θα έβαζα στην προσωπική μου «Κιβωτό»;

- Τι είδους **λογοτεχνικά βιβλία** μου αρέσουν και γιατί;

- **Τι περιμένω από το μάθημα της Λογοτεχνίας;**
-

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 2

ΕΚΦΡΑΖΩ ΤΙΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΜΟΥ

1. Από τον παρακάτω κατάλογο επιλέγω τα δύο μαθήματα που μου άρεσαν περισσότερο όσο φοιτούσα στο Δημοτικό σχολείο. Σημειώνω τον αριθμό 1 δίπλα σε αυτό που μου άρεσε περισσότερο και τον αριθμό 2 δίπλα στη δεύτερη προτίμησή μου.

Γλώσσα /Λογοτεχνία

Μαθηματικά

Θρησκευτικά

Ιστορία

Γεωγραφία

Ξένες γλώσσες

Ερευνώ και Ανακαλύπτω

Μουσική

Αισθητική Αγωγή

Φυσική Αγωγή

Άλλο _____

2. Βάζω X δίπλα σε δύο από τα παραπάνω μαθήματα που θα ήθελα να διδάσκονται περισσότερες ώρες. (Μπορεί να είναι και τα ίδια με αυτά που επέλεξα προηγουμένως).

3. Μου άρεσε να συμμετέχω με εργασίες μου, με απαγγελίες ή με οποιονδήποτε τρόπο στις γιορτές του σχολείου (ή στην εφημερίδα του σχολείου μου, αν υπήρχε); Αν ναι, πώς;

4. Γράφω την άποψή μου για τις εκπαιδευτικές εκδρομές και επισκέψεις.

5. Γράφω τις δύο πιο αγαπημένες μου εξωσχολικές δραστηριότητες (με τον τρόπο που σημείωσα τις προτιμήσεις μου στην ερώτηση 1).

Στον ελεύθερό μου χρόνο μου αρέσει να:

- ακούω μουσική.

- παίζω παιχνίδια στον υπολογιστή μου.
- παίζω ομαδικά παιχνίδια σε κάποιο γήπεδο.
- διαβάζω.
- συμμετέχω σε κάποιο σύλλογο, στον προσκοπισμό κλπ.
- γράφω.
- κυνηγώ.
- κάνω ποδήλατο.
- συνομιλώ με φίλους μου στο διαδίκτυο.
- πηγαίνω έναν περίπατο με τους/τις φίλους/ες μου.
- πηγαίνω στον κινηματογράφο.
- Άλλο _____

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1 (κοινό για όλους τους μαθητές)

A. Στην ταινία ο μικρός πρωταγωνιστής, ο Μαμπλ, πηγαίνει κάποια στιγμή στο σχολείο:

1. Ποιο είναι το βασικό μάθημα που θα μάθει εκεί;
2. Είναι «καλός μαθητής» ο Μαμπλ; Ανταποκρίνεται σε αυτά που του ζητάει η δασκάλα του, η δ. Βάιολα; Γιατί;
3. Πώς **αντιδρούν** οι συμμαθητές του;
4. Πώς τον **αντιμετωπίζει** η Γκλόρια;
5. Πώς **αντιδρά** η δασκάλα του, η δ. Βάιολα;
6. Πώς **αντιδρούν** οι γονείς του;

B. 1. Τι συμβουλεύει η δεύτερη δασκάλα, η κ. Ασρακάν, τον Μαμπλ, για να μάθει να τραγουδά; Ακολουθεί ο Μαμπλ τη συμβουλή της;

2. Τι υπόσχεται η κ. Ασρακάν; Πραγματοποιεί τελικά την υπόσχεσή της; Γιατί; Ανταποκρίνονται οι πράξεις της σε αυτά που λέει;

3. Τι χαρακτήρα φανερώνουν τα λόγια της και οι αντιδράσεις της;

Γ. Πώς **νιώθει** ο μικρός πρωταγωνιστής μετά από όλα αυτά; Πιστεύεις ότι είναι **δικαιολογημένη** η αντίδρασή του;

Δ. Σου θύμισαν όσα είδες, πρόσωπα ή καταστάσεις που έχεις συναντήσει στη μέχρι τώρα σχολική σου ζωή;

Ε. Τι περιμένεις ότι θα συμβεί στο τέλος της ταινίας;

(Αν έχεις δει την ταινία να μην απαντήσεις στην παραπάνω ερώτηση. 😊 Έμεινες, όμως, ικανοποιημένος/η από το τέλος της ταινίας; Θα ήθελες να προτείνεις ένα διαφορετικό τέλος; Ποιο θα ήταν αυτό;)

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2 «Ο Μικρός Πρίγκιπας και η αλεπού» (κοινό για όλες τις ομάδες)

Συζητάμε με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας και συμπληρώνουμε το Φύλλο εργασίας.

A. Ας χωρίσουμε την ιστορία που διαβάσαμε σε μικρότερα κομμάτια, για να συμπληρώσουμε τον παρακάτω πίνακα. Ας συμφωνήσουμε στον χωρισμό που θα προτείνουμε στους συμμαθητές μας να λάβουμε υπόψη τα παρακάτω κριτήρια:

- Ποιοι συνομιλούν κάθε φορά;
- Σε ποια ημέρα ή ιδιαίτερη στιγμή της συνάντησής τους αναφέρεται κάθε κομμάτι-ενότητα;

ΜΕΡΑ (1 ^η , 2 ^η , κλπ.)	ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΣΥΝΟΜΙΛΟΥΝ (π.χ. Μικρός Πρίγκιπας με ...)	ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ (Από τη λέξη ... έως τη λέξη ...)	Αφηγούμαστε σύντομα με δικά μας λόγια ό, τι διαβάσαμε σε κάθε κομμάτι-ενότητα.

Β. Με ποια συγκεκριμένη σημασία χρησιμοποιούμε συνήθως το ρήμα «(εξ)ημερώνω» στην καθημερινή μας ζωή; (διαβάστε τι γράφει το λεξικό στο λήμμα εξημερώνω)

Ποιο συγκεκριμένο νόημα του δίνει η αλεπού;

Γ. Ποια είναι τα στάδια του «ημερώματος», σύμφωνα με την αλεπού;

Δ. Ποια είναι η προϋπόθεση για να γνωρίσει κανείς κάτι, σύμφωνα με την αλεπού;

Ε. Τελικά, γιατί το λουλούδι που καλλιεργούσε ο Μικρός Πρίγκιπας στον δικό του πλανήτη ήταν μοναδικό για αυτόν;

Στ. Παράξενο παιδί ο Μικρός Πρίγκιπας, παράξενα κι όσα διαβάσαμε. Γιατί άραγε; Τι από όσα διαβάσαμε δεν ισχύει στην καθημερινή μας ζωή, ενώ ισχύει/ουν στον κόσμο του κειμένου; Πώς εξηγείτε εσείς αυτές τις διαφορές;

Ζ. Το απόσπασμα που διαβάσαμε θεωρείται ένας ύμνος στη φιλία. Ωστόσο, ας επιχειρήσουμε να εφαρμόσουμε τη βασική μεταφορά του στην περίπτωση ενός παλιού μας γνωστού, του Μαμπλ. Ας αναρωτηθούμε: δόθηκε στον Μαμπλ η ευκαιρία να «εξημερώσει» το σχολείο του, τις δασκάλες του, τους συμμαθητές του, την κοινότητα στην οποία ζούσε (και το αντίστροφο);

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3

Και τότε χτύπησε η πόρτα. Η καθηγήτρια διέκοψε το μάθημα. «Ποιος να είναι, άραγε», αναρωτηθήκαμε όλοι μας. Η πόρτα άνοιξε και εμφανίστηκε μπροστά μας... ο Μικρός Πρίγκιπας...

Καλά τα κατάφερε ο Μικρός Πρίγκιπας με την αλεπού και με το αγαπημένο του τριαντάφυλλο. Έτσι δεν είναι; Ας αναρωτηθούμε, όμως:

Αν ο Μικρός Πρίγκιπας ερχόταν στο σχολείο μας, ποιον ή ποιους ή τι θα έπρεπε να «εξημερώσει»;

Ας μη βιαστούμε να απαντήσουμε....

Πριν επιλύσουμε αυτό το πρόβλημα, έχουμε μια αποστολή να φέρουμε εις πέρας.

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΑΣ

Στη διεύθυνση έχουμε αποκτήσει... μια έκταση γης. Σκέφτομαι να την καλλιεργήσουμε μαζί ή, μάλλον, να με βοηθήσετε να φυτέψω τα δικά σας τριαντάφυλλα. Τα δικά σας τριαντάφυλλα είναι τα λογοτεχνικά κείμενα που θα σας αρέσουν: πρώτα από αυτά που θα σας προτείνω εγώ, στη συνέχεια αυτά που θα προτείνετε μόνοι σας.

ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΜΑΣ

Για την επόμενη εβδομάδα πρέπει να καλλιεργήσουμε τα παρακάτω τριαντάφυλλα-κείμενα:

- ΚΝΛ Α΄ Γυμνασίου: Νίκος Καζαντζάκης, «Η Νέα Παιδαγωγική»,
- Κατίνας Γ. Παπά, «Η εκδρομή του Δημητρού»

ΠΩΣ ΘΑ ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΤΟΥΜΕ

Κατ' αρχάς θα μελετήσουμε προσεκτικά τα κείμενα της εβδομάδας και θα είμαστε σε θέση να συζητήσουμε για τα παρακάτω θέματα:

I. το παλιό σχολείο με τις μεθόδους που εφάρμοζε μπορούσε να «εξημερώσει» τους μαθητές του. Αγαπούσαν οι μαθητές το σχολείο; Γιατί;

II. θα αναφέρουμε παραδείγματα δασκάλων ή μαθητών που φοιτούσαν σε καθένα από αυτά τα σχολεία, εξετάζοντας τον χαρακτήρα και τη συμπεριφορά του καθενός.

III. Και μια που μιλάμε συνέχεια με μεταφορές, θα συγκεντρώσουμε και θα ανθολογήσουμε τις πιο ενδιαφέρουσες μέσα σε αυτά τα κείμενα.

(έτσι ο Μικρός Πρίγκιπας θα σχηματίσει μια πρώτη ιδέα για το πώς ήταν το σχολείο παλαιότερα)

Παράλληλα, θα σκεφτόμαστε αν το συγκεκριμένο κείμενο φυτευτεί στον κήπο μας! Η συζήτηση μπορεί να γίνει στη σελίδα της ομάδας μας. Μπορεί ο καθένας να γράψει τη γνώμη του και με ποιο τρόπο θα ήθελε να περιποιηθεί το ... τριαντάφυλλό μας (με μια εικόνα, ένα τραγούδι, ένα κειμενάκι, ένα ποίημα...)

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 4

Ώρα να αρχίσει η ... κηπουρική.

Αφού συζητήσετε στην ομάδα σας τη σειρά με την οποία θα εμφανίζονται τα κείμενα που μελετήσατε μέχρι τώρα, θα αρχίσετε το φύτεμα δίνοντας τον τίτλο και το συγγραφέα του κειμένου.

Στη συνέχεια, μπορείτε να αξιολογήσετε το κείμενο βάζοντάς του 1 αστέρι αν ήταν μέτριο, 2 αστέρια αν ήταν καλό, 3 αστέρια αν ήταν πολύ καλό, 4 αστέρια αν ήταν εξαιρετικό και ... 5 αστέρια αν ήταν ΤΕΛΕΙΟ!

Μετά, να βρείτε κατάλληλες εικόνες που καθρεφτίζουν όχι μόνο το περιεχόμενο του κειμένου αλλά και τα συναισθήματα και τις σκέψεις που σας δημιούργησε. Μη ξεχάσετε δίπλα σε κάθε εικόνα να γράψετε μια μικρή λεζάντα. Καλή ιδέα είναι να βρείτε και μια εικόνα για τη μεταφορά που σας άρεσε πιο πολύ.

Επιπλέον, να γράψετε ένα μικρό κείμενο με το οποίο θα προσπαθήσετε να πείσετε τους επισκέπτες της σελίδας σας να διαβάσουν ή να μη διαβάσουν το κείμενο. Το κείμενο δε χρειάζεται να είναι μεγάλο και φυσικά δε θα γράψετε όλη την υπόθεση! Μπορείτε όμως να γράψετε τα συναισθήματα και τις σκέψεις σας δημιούργησε. Μπορεί να είναι και ένα ποίημα ή οι στίχοι ενός τραγουδιού! Συμπληρώστε το κείμενό σας με κάποια σχόλια σχετικά με το κατά πόσο τα παιδιά αγαπούσαν το σχολείο, τη συμπεριφορά και το χαρακτήρα του/των δασκάλου/ων, τις παιδαγωγικές μεθόδους που εφαρμόζονταν. Μπορείτε να αξιοποιήσετε το χρώμα και το μέγεθος των γραμματοσειρών για να δηλώσετε τα συναισθήματά σας.

Τέλος, να βρείτε ένα τραγούδι που να ταιριάζει όχι μόνο στο περιεχόμενο του κειμένου αλλά και στα συναισθήματα που σας δημιούργησε.

Κι επειδή δε θα προλάβετε να τελειώσετε στο σχολείο, θα πρέπει να συνεχίσετε στο σπίτι. Καλό λοιπόν είναι να μοιράσετε ρόλους: ένας θα γράψει το κείμενο, άλλος θα βάλει τις εικόνες και τις λεζάντες κι ο τρίτος το βίντεο. Στον χώρο των σχολίων της σελίδας σας μπορείτε να γράφετε τη γνώμη σας και τις ... αντιρρήσεις σε αυτό που αναρτούν τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας.

Καλή δουλειά!

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 5

Για την επόμενη εβδομάδα πρέπει να καλλιεργήσουμε τα παρακάτω τριαντάφυλλα-κείμενα. και θα είμαστε σε θέση να συζητήσουμε για τα παρακάτω θέματα:

I. το παλιό σχολείο με τις μεθόδους που εφάρμοζε μπορούσε να «εξημερώσει» τους μαθητές του. Αγαπούσαν οι μαθητές το σχολείο; Γιατί;

II. θα αναφέρουμε παραδείγματα δασκάλων ή μαθητών που φοιτούσαν σε καθένα από αυτά τα σχολεία, εξετάζοντας τον χαρακτήρα και τη συμπεριφορά του καθενός.

III. Και μια που μιλάμε συνέχεια με μεταφορές, θα συγκεντρώσουμε και θα ανθολογήσουμε τις πιο ενδιαφέρουσες μέσα σε αυτά τα κείμενα.

Παράλληλα θα σκεφτόμαστε σε ποια σειρά κάθε κείμενο θα φυτευτεί στον κήπο μας!

ΑΛΚΗ ΖΕΗ

Αναμνήσεις της Κωνσταντίνας από τη Γερμανία

ΓΙΩΡΓΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

Να 'σαι καλά, δάσκαλε!

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 6

Συζητήστε στην ομάδα σας τα παρακάτω ερωτήματα σαν να είστε ο ήρωας του κειμένου. Ο εκπρόσωπος της ομάδας σας θα αναλάβει να υποδυθεί τον μικρό ήρωα του κειμένου και θα εμπλακεί σε μια συζήτηση με τους ήρωες των άλλων κειμένων.

Πώς παρουσιάζεται το σχολείο μέσα από το κείμενο;

Έχει τη δυνατότητα να παράσχει ολοκληρωμένη παιδεία;

Πώς θα χαρακτηρίζατε τον δάσκαλο;

Πώς αντιμετωπίζει ο δάσκαλος τους μαθητές του;

Ποια συναισθήματα βιώνουν οι μαθητές σε αυτό το σχολείο;

Είναι συντηρητικός ο θεσμός του σχολείου;

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 7

ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

Και τότε χτύπησε η πόρτα. Η καθηγήτρια διέκοψε το μάθημα. «Ποιος να είναι, άραγε», αναρωτηθήκαμε όλοι μας. Η πόρτα άνοιξε και εμφανίστηκε μπροστά μας... ο Μικρός Πρίγκιπας...

Καλά τα κατάφερε ο Μικρός Πρίγκιπας με την αλεπού και με το αγαπημένο του τριαντάφυλλο. Έτσι δεν είναι; Ας αναρωτηθούμε, όμως:

Αν ο Μικρός Πρίγκιπας ερχόταν στο σχολείο μας, ποιον ή ποιους ή τι θα έπρεπε να «εξημερώσει»;

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

—

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Οι μαθητές ανταποκρίθηκαν θετικά καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης του σεναρίου. Καθώς το σενάριο εφαρμόστηκε στο πρώτο τρίμηνο του σχολικού έτους, αποτέλεσε μια καλή ευκαιρία για τους μαθητές να γνωριστούν μεταξύ τους, να εξοικειωθούν με το μάθημα της λογοτεχνίας και εν γένει να δημιουργηθεί ένα κλίμα συνεργασίας και σεβασμού στην τάξη. Ο ρόλος της διδάσκουσας στα αρχικά στάδια του σεναρίου υπήρξε ιδιαίτερα καθοδηγητικός, καθώς ήταν πρωτόγνωρες εμπειρίες για τους μαθητές τόσο η συνεργασία μεταξύ τους όσο και η αξιοποίηση Web 2.0 εργαλείων. Προοδευτικά όμως, ο ρόλος έγινε μάλλον εμπυχωτικός και όχι τόσο καθοδηγητικός. Η προβολή της ταινίας στο ξεκίνημα του σεναρίου δημιούργησε θετικές προσδοκίες στους μαθητές οι οποίοι πολύ γρήγορα ενεπλάκησαν σε συζητήσεις σχετικά με χαρακτηρισμούς προσώπων αλλά και θεσμών.

Οι περισσότεροι μαθητές υπήρξαν συνεπείς στη μελέτη των κειμένων και στη συμμετοχή τους στο Wiki, γεγονός που συνέβαλε στην ομαλή υλοποίηση του σεναρίου. Διαπίστωσαν επιπλέον με έκπληξη πως τα ψηφιακά περιβάλλοντα μπορούν να αξιοποιηθούν και στη διδακτική πράξη. Τέλος, ήταν πολλοί οι μαθητές, περισσότεροι από ό,τι συνήθως, οι οποίοι συνέχισαν να δημοσιεύουν στο Wiki και άλλα κείμενα που διάβασαν και θεωρούν αξιόλογα.

Οι κυριότερες δυσκολίες που προέκυψαν αφορούσαν στη διαθεσιμότητα του εργαστηρίου αλλά και κυρίως στο γεγονός ότι κάποιοι μαθητές δεν είχαν υπολογιστή με σύνδεση στο διαδίκτυο στο σπίτι. Η λύση της ανάρτησης στον τοίχο της τάξης όμως ήταν μια εναλλακτική που έδωσε και σε αυτούς τους μαθητές την ευκαιρία να συμμετέχουν ενεργά στο project της τάξης. Τέλος, εντόπισα πως ο τρόπος επιλογής του υλικού που συνόδευε τις αναρτήσεις τους στον ιστοχώρο ήταν αρκετές φορές τυχαίος, π.χ. διάλεγαν την πρώτη εικόνα που εμφανιζόταν στα αποτελέσματα ή δεν

χρησιμοποιούσαν κατάλληλες λέξεις-κλειδιά κατά την αναζήτηση ή συνόδευσαν την «Εκδρομή του Δημητρού» με ένα τραγούδι του Μητροπάνου με ομώνυμο τίτλο χωρίς να το ακούσουν πρώτα. Αυτό το φαινόμενο με προβλημάτισε ιδιαίτερα ως προς τη σαφήνεια των οδηγιών των Φύλλων Εργασίας και την εξοικείωση των μαθητών με τη σωστή αναζήτηση στο διαδίκτυο.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ερωτοκρίτου, Α. *χ.χ. Ο μικρός πρίγκιπας, Αντουάν ντε Σαιντ Εξυπερύ. Βιβλίο εκπαιδευτικού.* Λευκωσία: Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων.

[http://www.pi.ac.cy/pi/files/yap/anakoinoseis/logotexnia/G_A_O_Mikros_pringipas.p
df.](http://www.pi.ac.cy/pi/files/yap/anakoinoseis/logotexnia/G_A_O_Mikros_pringipas.pdf)

Ξανθάκου, Γ. 1998. *Η δημιουργικότητα στο σχολείο.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Tomlinson, C.A. [1999] 2010. *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας: Ανταπόκριση στις ανάγκες όλων των μαθητών.* Μτφρ. Χ. Θεοφιλίδης & Δ. Μαρτίδου-Φορσιέ. Αθήνα: Γρηγόρης.

Φρυδάκη, Ευ. 2003. *Η θεωρία της λογοτεχνίας στην πράξη της διδασκαλίας.* Αθήνα: Κριτική.